

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Kfv.VI.37.026/2022/8.

A tanács tagjai: Dr. Vitál-Eigner Beáta a tanács elnöke
Dr. Rák-Fekete Edina előadó bíró
Dr. Kurucz Krisztina bíró

Az I. rendű felperes: be2 S.á.r.l.
(1351 Luxemburg, 13 rue du Commerce)

A II. rendű felperes: insparx GmbH
(80636 München, Erika-Mann-Straße 63, Németország)

A III. rendű felperes: Interdate S.A.
(1351 Luxemburg, 13 rue du Commerce)

A felperesek képviselője: DLA Piper Posztl, Nemescsói, Györfi-Tóth és Társa Ügyvédi Iroda

(eljáró ügyvéd:

és

Siegler Bird & Bird Ügyvédi Iroda
(eljáró ügyvéd:

Az alperes: Gazdasági Versenyhivatal
(1054 Budapest, Alkotmány u. 5.)

Az alperes képviselője: Dr. Ay Zoltán Nándor kamarai jogtanácsos

A per tárgya: versenyfelügyeleti ügyben indult közigazgatási jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felek: az I., II., és III. rendű felperesek és az alperes

A felülvizgálni kért jogerős határozat száma: Fővárosi Törvényszék 2021. november 19. napján kelt 103.K.706.642/2020/36. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 103.K.706.642/2020/36. számú ítéletét a keresetet elutasító részében hatályában fenntartja, az alperes Vj/19-119/2018. számú határozatának bíróság megfizetésére kötelező rendelkezését megsemmisítő, és az alperest új eljárásra kötelező részében hatályon kívül helyezi, ez utóbbi körben az ügyben eljáró bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítja.

Kfv.VI.37.026/2022/8.

Az elsőfokú ítéletnek a 750.000 (hétszázötvenezer) forint kereseti részilleték Magyar Állam viselésére vonatkozó rendelkezését hatályon kívül helyezi.

Kötelezi a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 15 napon belül 500.000 (ötszázezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

Kötelezi a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az államnak – felhívásra – 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

A felek felülvizsgálati perköltségének összegét 500.000-500.000 (ötszázezer-ötszázezer) forintban állapítja meg.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az I. rendű felperes 2017. november 28-tól kezdődően a www.be2.hu weboldalon, 2017. december 18-tól kezdődően a www.academicssingles.hu weboldalon online társkereső szolgáltatást nyújtott.
- [2] Budapest Főváros Kormányhivatala (a továbbiakban: Kormányhivatal) a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) 10. § (1) bekezdésében biztosított hatáskörében eljárva „Az online értékesítés fogyasztóvédelmi szempontú ellenőrzése” elnevezésű témavizsgálat keretében 2009. február 21-én vizsgálat alá vonta az I. rendű felperes által üzemeltetett www.be2.hu elnevezésű honlapot. A Kormányhivatal a 2019. augusztus 8. napján meghozott BP-05/200/02935-7/2019 számú határozatában kötelezte az I. rendű felperest, hogy a www.be2.hu weboldalon, az indokolás részben részletezett információkról a vásárlókat a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően tájékoztassa. Megállapította, hogy az I. rendű felperes megsértette az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvény (a továbbiakban: Ekertv.) 4. § c), d), f), h) pontjait, és 5. § (2) bekezdés a-d) pontjait, a fogyasztó és a vállalkozás közötti szerződések részletes szabályairól szóló 45/2014. (II. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 45/2014. Korm.rendelet) 11. § h), v), w) pontjait, a 20. § (1)-(3) bekezdéseit, valamint az Fttv. 3. § (1) és (5) bekezdéseit, a 6. § i) pontját és a 7. § (1) bekezdését.
- [3] Az alperes a 2020. július 30. napján kelt VJ/19-119/2018. számú határozatában megállapította, hogy az I. rendű felperes tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot valósított meg – megsértve az Fttv. 3. § (1) bekezdését - azzal, hogy:
- [4] a weboldalakon való regisztrációt, így a weboldalak használatát valótlanul ingyenesként népszerűsítette 2020. május 19-ig, miközben a szolgáltatásokhoz valóban díjmentesen csak korlátozottan lehetett hozzáférni, a társkeresés céljának megfelelő igénybevétel csak díjfizetéssel volt lehetséges, megvalósítva ezzel az Fttv. melléklete 20. pontjában foglalt tényállást (A).
- [5] Megtévesztő módon tájékoztatta a fogyasztókat az általa nyújtott szolgáltatás időtartamáról, valamint az igénybevétel alatt fizetendő díjról, mivel a prémium előfizetés automatikus meghosszabbodására, valamint a meghosszabbított időtartam alatt fizetendő díjra vonatkozó,

- mind a szerződéses időtartamot, mind a díjat illető alapvető tájékoztatás a megjelenítés módjából adódóan nem vált a fogyasztói észlelés részévé, megvalósítva ezzel az Fttv. 6. § (1) bekezdésében foglalt tényállást (B).
- [6] A www.be2.hu oldalon elérhető szolgáltatást a valótlan „Már 766.000 Regisztrált Tagunk bízott meg tudományos partnerkeresési módszerünkben!” állítással népszerűsítette 2020. május 18-ig, amivel megtévesztő módon tájékoztatta a fogyasztókat a szolgáltatást igénybe vevők számáról, mivel a tagok száma nemzetközi összesítés alapján történt, megvalósítva ezzel az Fttv. 6. § (1) bekezdésében foglalt tényállást (C).
- [7] A szakmai gondosság követelményét sérti és egyben az ügyleti döntés torzítására alkalmas az a gyakorlata, ahogyan egyrészt a szolgáltatások igénybevételének alapvető feltételeit ismerteti, másrészt ahogyan a fogyasztói jelzéseket kezeli, megvalósítva ezzel az Fttv. 3. § (2) bekezdésében foglalt tényállást (D).
- [8] Kötelezte az I. rendű felperest – a B), D) pontokban foglaltak kapcsán – kereskedelmi gyakorlatának módosítására. Kötelezte továbbá a weboldalak nyitóoldalán helyreigazító nyilatkozat közzétételére.
- [9] A jogsértések miatt az I. rendű felperest 1.600.000.000 forint összegű versenyfelügyeleti bírság megfizetésére kötelezte.
- [10] Arra az esetre, ha az I. rendű felperes a versenyfelügyeleti bírságot nem fizeti meg, a II. és III. rendű felperesi vállalkozásokat mögöttes felelősként nevesítette.
- [11] A versenyfelügyeleti eljárást a tisztességtelen piaci magatartás és versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 60/A § (1) bekezdés b) pontja alapján az adatokkal való ellenszolgáltatás teljesítése tekintetében valószínűsített megtévesztés; az anonim, illetve pszeudonim profilok kapcsán a megtévesztő mulasztás; valamint a szerződés felmondásával kapcsolatos pszichés nyomásgyakorlás tekintetében megszüntette.
- [12] Hatáskörét az Fttv. 10. § (3) bekezdésére és az Fttv. 11. § (1) bekezdés a) pontjára alapította arra hivatkozással, hogy a gazdasági verseny érintettségét megalapozza, hogy a kereskedelmi gyakorlat az I. rendű felperes által üzemeltetett, több tízezres regisztrált tagszámmal, nagy látogatottsággal rendelkező weboldalakon, és a jelentős költségvetésű közösségi médiakampányokban valósult meg.
- [13] A II. és III. rendű felperesek mögöttes felelősségét a Tpv. 78. § (5) bekezdésében foglaltakra tekintettel állapította meg.
- [14] Jogkövetkezményként, - bár a figyelmeztetés alkalmazásának Tpv. 76-78. §-ai szerinti korlátai nem álltak fenn -, a jogsértés jellegére, súlyára, az érintett piacra, a közérdek védelmére tekintettel bírság kiszabását tartotta indokoltnak.
- [15] A bírság összegének meghatározása körében idézte a Tpv. 78. § (3) bekezdésében foglaltakat. A fogyasztóvédelmi típusú ügyekben kiszabott bírság meghatározásának szempontjairól szóló, a Gazdasági Versenyhivatal elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa elnökének 12/2017. számú közleménye (a továbbiakban: Bírságközlemény) 13. pontja és III.2. alfejezete alapján arra a megállapításra jutott, hogy a vizsgált magatartások jellegére, a kereskedelmi gyakorlatok természetére figyelemmel a kommunikációs költség nem ad megfelelő viszonyítási alapot, ezért az árbevétel alapú bírságolási módszert alkalmazta, és mivel az összes bevétel a jogsértő kereskedelmi gyakorlattal függ össze, a jogsértéssel érintett időszak nettó árbevételét vette alapul. Ez az összeg nem tartalmazza a 2019. október utáni bevételeket, azonban nem tartotta indokoltnak az összeg pontosítását.
- [16] Az alapösszeg megállapításakor a jogsértés súlyát, hatását, illetve a súlyosító és enyhítő körülményeket értékelte.
- [17] A kiemelt súlyosító körülmények és az enyhítő körülmények aránya miatt a bírság alapösszege jelentősen magasabb lett, mint a kiinduló összeg. A jogsértéssel elért előny a szerződések automatikus meghosszabbodásával, és a díjak levonásával befolyt díjak voltak,

így az alapösszeg korrekciós növelése volt indokolt. A korrekciós növelést az elrettentő hatás és az indokolta, hogy a fogyasztóknak jelentős és nehezen korrigálható kárt okozó, több tekintetben is kifogásolható kereskedelmi gyakorlat megelőzhető legyen.

- [18] A fogyasztói sérelem és a kár jellege, nagyságrendje indokolta a Tpv. 78. § (1b) pontja alapján csoportszintű bírságmaximum meghatározását, és a 78. § (5) bekezdése szerint a II. és III. rendű felperesek mögöttes felelőskénti nevesítését.

A kereseti kérelem

- [19] A felperesek eljárási- és anyagi jogi jogszabálysértésekre hivatkozással kérték az alperesi határozat bírósági felülvizsgálatát.

Az elsőfokú ítélet

- [20] Az elsőfokú bíróság ítéletével a határozat bírság megfizetésére kötelező rendelkezését megsemmisítette, és e körben az alperest új eljárásra kötelezte, ezt meghaladóan a felperesek keresetét elutasította.
- [21] Indokolásában a felperesek - hatáskör hiánya miatti - semmisségi okra való hivatkozása kapcsán kiemelte, hogy az Fttv. 10. § (3) bekezdésében foglaltakból következően az alperes a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt akkor jár el, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas. Érvelése szerint az Fttv. 10. § (3) bekezdés az utolsó tagmondatában foglalt körülmény a meghatározó a Kormányhivatal és az alperes hatáskörének elhatárolásánál. A kereskedelmi gyakorlat gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmasságát ugyanis csak az alperes vizsgálhatja, arra a Kormányhivatalnak hatásköre nincsen. Az a tény, hogy a Kormányhivatal a fogyasztói érdekek sérelme kapcsán külön eljárást folytatott le, nem érinti az alperes hatáskörét, és ezen keresztül az eljárása jogszerűségét.
- [22] Megállapítása szerint az alperesi határozat rendelkező részében rögzített jogsértések tekintetében a felperesek kereseti hivatkozásaik nem voltak helytállóak.
- [23] Az ügyleti döntés fogalmának értelmezése körében – az alperesi megállapítással egyezően - hangsúlyozta, hogy az Fttv. 2. § h) pont szerinti ügyleti döntés nem korlátozódik egy termék, vagy szolgáltatás megvásárlására.
- [24] A joggyakorlat következetes ugyanis abban, hogy az ügyleti döntés egy folyamat, a kereskedelmi gyakorlat jogszerűségének pedig a részdöntések, egyes mozzanatok esetében is fenn kell állnia [Kúria Kf.III.38.283/2018/12. számú határozata]. Az ügyleti döntés eleme a fogyasztók figyelmének felkeltése is, a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalma pedig már e szakaszra is érvényesítendő. A Trento Sviluppo srl és Centrale Adriatica Soc. coop. arl kontra Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato ügyben C-281/12. számú ügy (a továbbiakban: Trento Sviluppo ügy) kapcsán - a felperesi hivatkozással ellentétben – rámutatott arra, hogy az ügyleti döntés egyes szakaszait, mozzanatait tekintve nem annak van relevanciája, hogy a fogyasztó a terméket vagy szolgáltatást „offline”, avagy az online térben egy holnapra kattintva „online” vásárolja meg. Az üzletek fizikai megjelenési formájában (valós üzlethelyiség vagy online platform) rejlő eltérés az ügyleti döntés egyes szakaszainak jog általi védettségét nem befolyásolja. Emiatt az online szolgáltatások körében a szolgáltatásokat kínáló weboldal meglátogatása és a szolgáltatások igénybevétele érdekében történő regisztráció is ügyleti döntés, különösen azon szolgáltatások esetében, ahol az észszerűen tájékozott, adott helyzetben kellő körültekintést tanúsító fogyasztók a közölt információkból arra a következtetésre juthattak, hogy a regisztrációval közvetlenül és annak funkciójának megfelelően hozzáférhetnek a szolgáltatáshoz.

- [25] Az I. rendű felperes ingyenes regisztrációval kapcsolatos kommunikációja megtévesztő voltának kérdését illetően – a határozatban foglaltakra utalással – kiemelte, hogy az I. rendű felperes nem a szolgáltatások igénybevételéhez szükséges felhasználói fiókként hirdette az ingyenes regisztráció lehetőségét. Kereskedelmi kommunikációjának semmilyen formában nem képezte részét, hogy az ingyenes regisztráció csupán egy felhasználói fiók létrehozását jelenti. Az ingyenes regisztráció ígéretével találkozó, észszerűen tájékozott, adott helyzetben körültekintően eljáró fogyasztó alappal következtetett arra, hogy a regisztrációval a funkcióját betöltő szintig a szolgáltatást ingyenesen tudja majd igénybe venni. Utalt továbbá arra, hogy a joggyakorlat következetes abban is, hogy az észszerűen tájékozott, adott helyzetben elvárható körültekintést tanúsító fogyasztótól nem várható el, hogy egy reklám tartalmában kételkedjen, és a reklámüzenetet annak köznapi jelentésén túl értelmezze [Kúria Kfv.III.37.896/2014/5.].
- [26] A szerződés időtartamára és a fizetendő díjakra vonatkozó kommunikáció észlelhetősége körében hangsúlyozta, hogy a szerződés tartamára és a díjfizetésre vonatkozó alapvető feltételeknek és lényegi információknak már a főüzenetből egyértelműnek kell lenniük a fogyasztók számára. Azok nem lehetnek ellentétesek az apró betűs, illetve egyéb helyeken megtalálható kiegészítő információkkal. A fogyasztótól nem várható el, hogy részletesen kutakodjon a fő üzenetként eljuttatni szándékozott információ olyan elemei után, melyek az információból nem következnek, azzal ellentétesek vagy attól eltérnek.
- [27] A regisztrált tagok számának kommunikálása körében – az alperesi érveket megismételve – rámutatott arra, hogy a felperesek a keresetükben maguk sem vitatták, hogy a 766.000 regisztrált tag nem a magyar felhasználók számát jelentette. A magyar fogyasztó ügyleti döntésének befolyásolására alkalmas lényegi üzenet azonban azt a megtévesztő üzenetet hordozta a 776.000 regisztrált tag reklámozása, hogy a hazai fogyasztó ekkora merítésből választhat Magyarországon.
- [28] Helytállónak tartotta az alperes azon megállapítását is, hogy a szakmai gondosság követelményét teljesítő Általános Szerződési Feltételek (a továbbiakban: ÁSZF) tartalmát úgy kell meghatározni, hogy az az adott termékekre, szolgáltatásokra, illetve az ezeket megvásárló, vagy igénybe vevő fogyasztókra vonatkozó konkrét és aktuális információkat tartalmazza. Az ÁSZF értelmezését és a tájékozott döntéshozatalt ugyanis nagymértékben megnehezíti az, ha az ÁSZF tartalmát a fogyasztónak úgy kell értelmeznie, hogy abban számára egyáltalán nem elérhető szolgáltatásokhoz kapcsolódó, ezért kétségtelenül irreleváns információkat el kell különítenie az általa elérhető szolgáltatásokra vonatkozó adatoktól.
- [29] A fogyasztói panaszok kezelése körében – az alperesi határozatban foglaltakkal egyezően - kiemelte, hogy az alperes nem azt róttá az I. rendű felperes terhére, hogy a fogyasztók nagy számától függetlenül minden egyes panaszra legyen tekintettel a kereskedelmi gyakorlatának kialakítása során, azonban a fogyasztói jelzések nagy számából felismerhette volna, hogy a kereskedelmi kommunikációjának fogyasztói értelmezése gyakorta eltér a saját maga által irányadónak tartott értelmezéstől.
- [30] Az ügyintézési határidő túllépését állító kereseti kifogás kapcsán rögzítette, hogy az Fttv. 27. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Tpvt. 63. § (2) bekezdésének a) pontja szerinti ügyintézési határidő 3 hónap, amely a Tpvt. (9) bekezdésének a) pontja alapján két alkalommal, egyenként legfeljebb két hónappal meghosszabbítható. A Tpvt. 63. § (8) bekezdése meghatározza az ügyintézési határidő számításából kieső időszakokat. A Tpvt. 63. § (8) bekezdés 10. pontjában foglaltakból következően az ügyintézési határidőbe nem számít bele az az időtartam, amikor az alperes számára még nem áll rendelkezésre a hiánypótlási felhívás teljesítését szolgáló irat, így az ügyintézési határidő számítása során ezeket az időszakokat figyelmen kívül kell hagyni. Elfogadva az alperes perben csatolt táblázatos kimutatását, megállapította, hogy az alperes a határozatát a törvényi határidőn belül hozta meg.

- [31] Hangsúlyozta, hogy az alperes a szabad bizonyítás elvére épülő versenyfelügyeleti eljárásban a tényállás tisztázási kötelezettségét teljesítve hívta fel adatszolgáltatásra a felpereseket. Annak megítélése, hogy az adatszolgáltatási felhívások az ügy tényállása szempontjából valóban releváns információkra vonatkoznak-e, az ügyintézési határidő megtartottsága szempontjából nincs jelentősége. Az alperes eljárására a Tpvt. és az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) rendelkezései irányadóak, bírósági kontroll ott lehetséges, ahol azt a törvény megengedi. Az alperes bizonyítási cselekményei önálló jogorvoslattal nem támadhatók. A bíróság előtt támadható közigazgatási cselekmények vizsgálata során lehet helye az ügy érdemére kiható, az eljárás során elkövetett jogsértésekre kiterjedő vizsgálatnak, ami e tekintetben az ügyintézési határidő megtartottságának vizsgálatára korlátozódhat. Mivel a felperesek az alperes által csatolt táblázat szerinti határidőszámítást annak részleteiben nem vitatták, ezért a táblázatok egyes elemeit külön nem vizsgálta. Mivel nem történt ügyintézési határidő túllépés az alaptörvényi és a kúriai eseti döntésekre hivatkozásokot nem vizsgálta. Álláspontja szerint határidő túllépés hiányában nem sérült a felperesek védekezéshez való joga sem.
- [32] A Tpvt. 78. § (8) bekezdés második mondatára és a Kúria joggyakorlatára [Kfv.IV.37.774/2018/13.] hivatkozással leszögezte, hogy a figyelmeztetés alkalmazása az alperes mérlegelési körébe eső döntés, ezért - a felperesek hivatkozásával ellentétben - a figyelmeztetés alkalmazása feltételének pusztán fennállta önmagában nem teszi jogszerűtlenné a bíróság kiszabását. Utalt arra, hogy az alperes a határozatának 424-427. pontjaiban részletesen rögzítette mindazon mérlegelési szempontokat, melyek alapján indokoltnak tartotta a bíróság kiszabását. A Kp. 85. § (5) bekezdésében foglaltak szerinti vizsgálat alapján megállapította, hogy az alperes hatáskörét a mérlegelésre való felhatalmazásának keretei között gyakorolta, a mérlegelés szempontjai és azok okszerűsége a közigazgatási cselekményt tartalmazó iratból megállapítható.
- [33] Megállapította továbbá, hogy az alperes az I. rendű felperes kis- és középvállalkozás (a továbbiakban: KKV) minőségét figyelembe vette, és nem azon az alapon mellőzte a figyelmeztetés alkalmazását, mert az I. rendű felperes külföldi székhelyű gazdasági társaság, nem sérültek a diszkrimináció körében hivatkozott uniós jogi normák sem.
- [34] A II. és III. rendű felperesek mögöttes felelőssége megállapításának jogszerűségével kapcsolatban a Kfv.III.37.690/2013/29. számú határozatra hivatkozással leszögezte, hogy az egy vállalkozáscsoportba tartozás a mögöttes felelősséget megalapozza.
- [35] A bírágkiszabás jogszerűségének vizsgálata körében utalt arra, hogy a kialakult bírói gyakorlat [Kúria Kfv.III.37.083/2016/4., Kfv.III.37.599/2017/6., Kfv.V.39.083/2021/8., Kfv.III.37.147/2021/13.] szerint a bíróságnak nincs jogszerű lehetősége a kiszabott bírságösszeg felülmérlegelésére, csak akkor, ha megállapítható, hogy az alperes valamely releváns körülményt okszerűtlenül nem mérlegelt, vagy a mérlegelése tárgyává tett szempontokat az okszerű mérlegelés elvárásával ellentétesen vette figyelembe. Hivatkozása szerint a Bírságközlemény nem jogszabály, ennek megsértése, vagy az ettől való eltérés önmagában nem eredményezhette a határozat jogszerűtlenségét, kizárólag a Tpvt. 78. §-ának betartása kérhető számon az alperesen.
- [36] Mindezek előre bocsátását követően megállapította, hogy az alperes mérlegelése nem tartalmazza a kúriai gyakorlat által megkívánt okszerű levezetést, tekintettel többek között arra, hogy a bíróság kiinduló összegének meghatározása hiányos és önmagában ellentmondó. Nem állapítható meg, hogy az alperes az eljárás részbeni megszüntetését miként értékelte, valamint annak alátámasztása is hiányzik a határozatból, mely okból következik, hogy az I. rendű felperes összes nettó árbevételének egésze a jogsértő kereskedelmi gyakorlattal van összefüggésben. Adós maradt továbbá annak kifejtésével, hogy a példaként hivatkozott fogyasztói jelzések miként támasztják alá ezt a megközelítést, annak pusztán megemlítéséből

ugyanis még nem lehet következtetni a helyállóságára. Indokai szerint a felperesek alappal hivatkoztak arra, hogy a kiinduló összeg meghatározása eltér a Bírágközleményben foglaltaktól. A 2019. október utáni időszak figyelmen kívül hagyásából - holott a jogsértés időszaka ezt meghaladta – arra következtetett, hogy az alperes maga is túlzottnak vélte a teljes időszak figyelembevételével számított kiinduló összeg mértékét, amely a kiinduló összeg meghatározásának a jogszerűségét eleve kétségessé teszi.

- [37] A súlyosító és enyhítő körülmények értékelésére vonatkozó indokolást is hiányosnak tartotta, tekintettel arra, hogy a bírág összegének meghatározási módja nem követhető, mivel az alperes a súlyosító és enyhítő körülmények százalékos mértékű pozitív és negatív irányú befolyásoló szerepének 435. pontban történő általános meghatározásán túl nem vezette következetesen végig az alapösszeg, továbbá a végső bírágösszeg alakulását. Utalt arra, hogy nyilvánvalóan nem matematikai műveletek sora hiányzik a határozatból, hanem annak indokolása, hogy a súlyosító és enyhítő körülmények az egyes értékelési tartományon belül is eltérést mutató mértékekhez képest milyen százalékos súlyt képviseltek az értékelés során és mely okból. Éppúgy nem volt megállapítható az sem, hogy mely külföldi vizsgálatokat értékelt az alperes súlyosító körülményként és mennyiben, miközben maga is elismerte, hogy a hivatkozott vizsgálatok megállapítás nélkül zárultak. Mindezek alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy a tisztességes eljáráshoz való joggal nem összeegyeztethető – különösen egy ilyen rendkívül magas bírágösszeg meghatározásakor –, ha a bíróság által nem felülvizsgálható, hogy miként jutott el az alperes a kiindulási összegtől a bírág végső összegéig.

A felülvizsgálati kérelmek és a felülvizsgálati ellenkérelmek

- [38] A felperesek felülvizsgálati kérelmükben elsődlegesen a jogerős ítélet megváltoztatását, az alperesi határozat megsemmisítését; másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását; harmadlagosan a jogerős ítélet megváltoztatását, a határozat bírág megfizetésére kötelező rendelkezésének megsemmisítését és e körben az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését kérték, azzal hogy az alperesnek az új eljárásban - a bírág kiszabása körében -enyhítő körülményként kell figyelembe vennie az I. rendű felperes KKV minőségét, az észszerű időben túli döntéshozatalt, valamint, hogy a Kormányhivatal határozatával érintett magatartások tekintetében nem marasztalhatja ismét az I. rendű felperest. A felülvizsgálati eljárás során a felülvizsgálati kérelmüket akként pontosították, hogy elsőfokú ítéletnek a keresetet elutasító rendelkezését, valamint a bírág megfizetésére kötelező rendelkezést megsemmisítő és az alperest új eljárásra kötelező rendelkezésének indokolását támadják.
- [39] Állították, hogy a jogerős ítélet sérti a Kp. 78. § (2) bekezdését, 85. § (3) bekezdését és 89. §-át, az Ákr. 123. § (1) bekezdés a) pontját, valamint az Fttv. 3. § (1), (5) bekezdéseit 6. § (1) bekezdés i) pontját, 7. § (1) bekezdését és 10. § (1) és (3) bekezdéseit.
- [40] Kiemelték, hogy a jogerős ítélet jogszabálysértő módon eltért a Kúria precedens értékű határozataitól, így a Kfv.III.37.421/2017/7. számú (a továbbiakban: Vodafone ítélet) és a Kfv.II.37.243/2021/11. számú (a továbbiakban: Facebook ítélet) határozatátokban foglaltaktól.
- [41] Rámutattak arra, a Kúria a Vodafone ítéletben megállapította, hogy figyelemfelkeltő reklám esetén nem szükséges a reklámban bemutatott termék kapcsán minden lényeges információ feltüntetése, amennyiben a szerződéskötési folyamat során a fogyasztó nem kerülheti el, hogy megismerjen minden releváns termékjellemzőt. Hivatkozásuk szerint a jogerős ítélet e jogi tesztet egyáltalán nem alkalmazta, annak ellenére, hogy több beadványukban is részletesen érveltek a teszt kötelező alkalmazása mellett.

- [42] Hivatkoztak továbbá arra, a Kúria a Facebook ítéletében kimondta, hogy amennyiben a fogyasztók a regisztráció során elfogadják az ÁSZF-et, azt úgy kell tekinteni, hogy ezáltal a fogyasztók annak tartalmával tisztában vannak. A jogerős ítéletnek az ezzel ellentétes megállapítása jogszabálysértő.
- [43] Nézetük szerint az alperesnek a hatásköre nem állt fenn a versenyfelügyeleti eljárás lefolytatására. Az Fttv. 10. § (1) bekezdése és a (3) bekezdése ugyanis vaglyagos hatáskört állapít meg az alperes és a fogyasztóvédelmi hatóság között. Ennek folytán jogszerűen az az eset nem állhat fenn, hogy mind a fogyasztóvédelmi hatóságnak, mind az alperesnek hatásköre van egy adott kereskedelmi gyakorlatra. Hangsúlyozták, hogy már a keresetlevelükben hivatkoztak az alperesi határozat Ákr. 123. § (1) bekezdés a) pontja szerinti semmisségére, amelyet az ügyben eljáró bíróságnak a Kp. 85. § (3) bekezdés alapján hivatalból észlelnie kellett volna. Azzal, hogy a kormányhivatali határozat az alperesi határozatban foglaltakhoz hasonlóan megállapította többek között az Fttv. 6. § (1) bekezdésének a megsértését, sérült a ne bis in idem elv. Hivatkoztak a Jogesetek Magyarázata 2021/4. számában megjelent – Barabás Gergely: a Kúria ítéletei a többes határozathozatal tilalmáról – cikkekre, amelyben kifejtésre került többek között az is, hogy a tisztességes hatósági ügyintézéshez való alapjog sérül, amennyiben az ügyfél azért nem vesz igénybe jogorvoslatot, mert a határozatot elfogadja, majd később a hatóság ugyanazon tényállás mellett ismét jogkövetkezéssel sújtja.
- [44] Álláspontjuk szerint a jogerős ítélet az ügyleti döntés jogi fogalmát és ennek következményeit, a digitális társkereső szolgáltatásokat igénybe vevő fogyasztók tájékozottsági szintjét, az Fttv. 3. § (1) bekezdés megsértésével állapította meg. Az eljáró bíróság tévesen jutott arra a megállapításra, hogy egy honlap információszerezés céljából történő meglátogatása, illetve a honlapon történő regisztráció is ügyleti döntésnek minősül. A Trento Sviluppo ügyben hozott ítéletből és az alperes korábbi döntéséből (VJ-83/2009.) világos, hogy az ügyleti döntés csak azt követően hozható meg, ha a fogyasztó valamilyen mértékű információt összegyűjtött. Egy weboldal meglátogatása egy szolgáltatásról vagy termékről való információgyűjtés céljából nem tekinthető ügyleti döntésnek. Ez a fogyasztói döntés meghozatalához vezető út egyik kezdeti állomása, nem pedig az ügyleti döntés maga. Hangsúlyozták, hogy mind az alperes, mind az elsőfokú bíróság tévesen figyelmen kívül hagyta, hogy a digitális társkereső szolgáltatásokat igénybe vevő észszerűen tájékozott fogyasztó tisztában van az I. rendű felperes által nyújtott szolgáltatáshoz hasonló szolgáltatásokra irányadó iparági gyakorlattal. Ennek különös jelentősége van az ingyenes regisztrációval kapcsolatos gyakorlat megítélése kapcsán, de általánosságban is igaz, hogy a digitális térben, különösen társkereső oldalak használói körében, magasabb a tájékozottsági szint, mint más platformon az átlag fogyasztó tájékozottsági szintje.
- [45] Hivatkozásuk szerint a jogerős ítélet kirívóan okszerűtlenül és iratellenesen értékelte a bizonyítékokat, a Kp. 78. § (2) bekezdésében írtakat megsértve állapította meg azt, hogy az I. rendű felperes ingyenes regisztrációval, a szerződés időtartamára és a fizetendő díjakra, a be2 tagjainak számára vonatkozó kommunikációja megtévesztő volt, illetőleg hogy az I. rendű felperes általános szerződési feltételei ne lettek volna mindenkor hozzáférhetőek, valamint, hogy az I. rendű felperes a fogyasztói panaszok körében a szakmai gondosság követelményét megsértve járt el.
- [46] Állították, hogy az I. rendű felperes ingyenes regisztrációval kapcsolatos kommunikációja nem valósította meg az Fttv. melléklete 20. pontja szerinti tényállást, tekintettel arra, hogy az I. rendű felperes soha nem állította, hogy a weboldal teljes körű használata díjmentes lenne. A jogerős ítélet tévesen feltételezi, hogy a regisztráció és a weboldal teljes körű használata ugyanazon fogalmak lennének. Az elsőfokú bíróság következtetése ebben a tekintetben a „regisztráció” szó általánosan elfogadott jelentése – nyilvántartásba vétel – alapján sem

megalapozott. A nyilvántartásba vétel nem egyezik meg az adott honlap teljes körű használatával. Iparági sztenderdnek minősül az online szolgáltatások körében, hogy a szolgáltatók a regisztrációt ingyenessé teszik. Lényeges továbbá, hogy egy kereskedelmi gyakorlat értékelése során egy tájékozott, az adott helyzetben elvárható figyelemmel és körültekintéssel eljáró fogyasztót kell alapul venni. A regisztráció elsődleges funkciója, hogy lehetővé tegyék a fogyasztók számára, hogy kipróbálhassák a társkereső platformot. Mindezek alapján – a jogerős ítéletben foglaltakkal ellentétben – megállapítható, hogy az „ingyenes regisztráció” egy önálló szolgáltatás, amelyhez bár ellenérték nélkül juthat hozzá a fogyasztó, de az számára nem értéktelen.

- [47] Az ingyenesség fogalmával kapcsolatban utaltak a Kúria Facebook ítéletében foglaltakra, amelyben megállapításra került, hogy az „ár és díj” fogalma a fogyasztó szemszögéből azt jelenti, hogy a szolgáltatás mentes a pénzügyi vagy egyéb ellenszolgáltatástól. Egyéb ellenszolgáltatásnak minősülhet a nem pénzbeli, fogyasztói döntést befolyásoló, azaz valamilyen azonosítható – ugyanakkor nem a szolgáltatás immanens természetéből adódó nyilvánvaló – hátrány. Jelen esetben éppen, hogy nem hátrányról, hanem előnyről van szó, a fogyasztó számára ugyanis ingyenesen lehetőség nyílik a szolgáltatás kipróbálására.
- [48] Hangsúlyozták továbbá, hogy a regisztrációt kizárólag abban az esetben lehetett véglegesíteni, ha a fogyasztó a checkbox kipipálásával elfogadta az ÁSZF-et. Azon fogyasztók esetében, akik elfogadták az ÁSZF-et, alappal feltételezhető, hogy tisztában voltak a szolgáltatás tartalmával.
- [49] Mindezek alátámasztják, hogy a jogerős ítélet a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen értékelése alapján jutott arra a következtetésre, hogy az I. rendű felperes ingyenes regisztrációra vonatkozó kommunikációja megtévesztő volt. Egyrészt azért, mert az ingyenesség fogalmát az I. rendű felperes megfelelő tartalommal használta. Másrészt pedig azért, mert az ingyenes regisztráció, mint az I. rendű felperes által nyújtott szolgáltatás lényeges elemeiről a fogyasztók egyértelmű tájékoztatásban részesültek a regisztráció véglegesítését megelőzően.
- [50] Hivatkozásuk szerint az I. rendű felperes szerződés időtartamára és a fizetendő díjakra vonatkozó kommunikációja nem valósította meg az Fttv. 6. § (1) bekezdésében foglalt tényállást. A jogerős ítéletben foglaltakkal ellentétben kiemelték, hogy a fogyasztók teljes körű tájékoztatásban részesültek a meghosszabbított időszakra vonatkozó díjakkal és a meghosszabbítás időtartamával kapcsolatban, hiszen az ÁSZF a weboldalakon (ideértve a termékmegjelenítő és a fizetési aloldalakat is) egy kattintással mindenkor elérhető és könnyen hozzáférhető volt. Továbbá lényeges, hogy a fogyasztóknak (fizetési kötelezettséget nem eredményező) regisztráció véglegesítése előtt kifejezetten el kellett fogadniuk az ÁSZF-et. E körben is hivatkoztak a Kúria Facebook ítéletére, amely alapján megállapítható, hogy amennyiben a fogyasztók a regisztráció során elfogadják az ÁSZF-et, úgy kell tekinteni, hogy ezáltal a fogyasztók annak tartalmával tisztában vannak. Az ÁSZF elfogadásával és a weboldalakon megjelenő kiegészítő tájékoztatások közlésével a fogyasztók teljes körű tájékoztatásban részesültek a szolgáltatás lényegi elemeiről és feltételeiről. Hangsúlyozták továbbá, hogy az ÁSZF maradéktalanul megfelel a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK tanácsi irányelv értelmezésére és alkalmazására vonatkozó iránymutatás által meghatározott átláthatósági követelményeknek.
- [51] Hivatkozásuk szerint az ÁSZF a weboldalakon egy kattintással mindenkor elérhető és könnyen hozzáférhető volt a fogyasztók számára, nem sérült tehát az Fttv. 3. § (2) bekezdése. A fogyasztóknak nem kellett kutakodni a díjfizetés és az automatikus meghosszabbodás lényegi feltételei után. Utaltak továbbá arra, hogy az I. rendű felperes nem nyújtott ellentétes információkat a felmondással kapcsolatban. Az a körülmény, hogy a vonatkozó információkat különböző üzleti kommunikációk tartalmazzák, nem alapozzák meg ezen információk egymással ellentétes jellegét.

- [52] Állították, hogy a be2 tagjai számának kommunikálása körében nem valósította meg az I. rendű felperes az Fttv. 6. § (1) bekezdése szerinti tényállást. Nézetük szerint a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen értékelése – a Kp. 78. § (2) bekezdésében foglaltakat megsértve - jutott arra a következtetésre az elsőfokon eljáró bíróság, hogy a hivatkozott kommunikáció azt a megtévesztő üzenetet hordozta, hogy a hazai fogyasztó ekkora „merítésből” választhat Magyarországon. Pusztán spekuláció ugyanis, hogy a fogyasztók valóban így értelmezhetik a 766 000 taggal kapcsolatos kommunikációt. A fogyasztók számára ugyanis az is jelentőséggel bír, hogy összességében hány felhasználó „bízott meg” az I. rendű felperes szolgáltatásában. Egy olyan szolgáltatás esetében, amely több országban is elérhető (amiről egyébként a fogyasztók is tudtak), a szolgáltatás minőségének épp az is a bizonyítéka, hogy mennyi előfizető veszi igénybe a szolgáltatást. Leszögezték, az I. rendű felperes soha nem adott olyan tájékoztatást, hogy az előfizetői adat csak a magyar fogyasztókra vonatkozott volna.
- [53] A fogyasztói panaszok figyelembevétele körében hangsúlyozták, hogy az I. rendű felperes mindenkor törekedett a felhasználó visszajelzések figyelembevételére, és kereskedelmi gyakorlatának ennek megfelelő módosítására. Mindazonáltal egy jelentős számú felhasználóval rendelkező online szolgáltatás esetén lehetetlen minden egyes felhasználói igény kielégítése. Az I. rendű felperes tehát nem hagyta figyelmen kívül a szolgáltatásaival kapcsolatos panaszokat, nem valósult meg az Fttv. 3. § (2) bekezdés szerinti tényállás.
- [54] Állították, hogy az ítélet új eljárásra adott útmutatása sérti a Kp. 85. § (5) bekezdésében foglaltakat, tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta rögzíteni az új eljárásra adott iránymutatásában, hogy a megismételt eljárásban az I. rendű felperes KKV-nak minőségét jelentős enyhítő körülményként kell figyelembe venni. Ezt támasztja alá, hogy maga az alperes is korábbi gyakorlatában mindig figyelembe vette a KKV státuszt és a KKV-kra kiszabott bírság összege soha nem volt olyan magas, mint a jelen esetben kiszabott bírság.
- [55] Nézetük szerint a II. és III. rendű felperesek mögöttes felelősségének megállapítása sérti a Tptv. 78. § (5) bekezdésében foglaltakat, tekintettel arra, hogy a II. és III. rendű felperesek nem voltak érintettek az I. rendű felperes kereskedelmi gyakorlatában.
- [56] Hivatkoztak a tisztességes eljáráshoz való jog, illetve az észszerű időben hozott döntés követelményének a megsértésére. E körben előadták, hogy az alperes visszaélt az információkéréshez fűződő jogával. Ráműtött arra, hogy amennyiben az alperes ezen gyakorlata bírósági felülvizsgálat nélkül maradna, az azt eredményezhetné, hogy az alperes szinte a végtelenségig és korlátlanul meghosszabbíthatná az eljárási határidőt azáltal, hogy lényegében irreleváns információkéréseket küld az eljárás alá vontaknak. Ez pedig nyilvánvalóan ellentétes lenne a tisztességes eljárás és a jogbiztonság követelményével. Kiemelték, hogy a versenyfelügyeleti eljárás fentiek szerint bemutatott észszerűtlenül hosszú tartama el nem vitatható módon jelentős érdeksérelmet okozott a felpereseknek. Egyrészt sértette az I. rendű felperes védelemhez való jogát, mivel megnehezítette, hogy az alperesi felhívásokra a közel három évvel azelőtt folytatott kereskedelmi gyakorlattal kapcsolatosan szolgáltatasson információkat, másrészt az eljárás kimenetele miatt fennálló tartós bizonytalanság megakadályozta az I. rendű felperest abban, hogy fejlesztéseket hajtson végre a szolgáltatásaival kapcsolatban. Harmadrészt az észszerűtlenül hosszú eljárás az I. rendű felperes pénzügyi érdekeit is sértette, ugyanis az alperes az I. rendű felperes magyarországi nettó árbevételét vette figyelembe bírságalapként a kifogásolt magatartás teljes időtartamát érintően: ez az időszak pedig érdemben rövidebb lett volna, ha az alperes észszerű időben hozza meg az ügyzáró határozatát. Hivatkoztak az alapvető jogok biztosának AJB-787/2021. számú jelentésére, mely szerint a jogbiztonság követelménye megköveteli, hogy észszerű határidőn belül lezáruljon az ellenőrzés, és ne álljon fenn kiszámíthatatlan ideig függő és bizonytalan jogi helyzet. E következtetés általánosan, az eljárás természetétől függetlenül, egy versenyfelügyeleti eljárásra is irányadó. A fentiek alapján megállapítható, hogy az alperes

megsértette az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében foglaltakat.

- [57] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletnek a bírságkiszabást megsemmisítő és őt e körben új eljárásra kötelező rendelkezésének hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára utasítását kérte.
- [58] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a határozat bírságkiszabó rendelkezésének megsemmisítéséről a Kp. 85. § (5) bekezdése szerinti hatáskörén túlterjeszkedve, a Tpvt. 78. § (3) bekezdését megsértve határozott. Döntését lényegében matematikai műveletek hiányára alapította. Ilyen levezetési kötelezettséget azonban rá a Tpvt. 78. § (3) bekezdése nem ró. A mérlegelés okszerűsége nem a konkrét szorzószámokon, hanem a súlyosító és enyhítő körülmények jelentőségében, és az arra vezető indokokban áll.
- [59] Hivatkozása szerint az elsőfokú ítélet jogkérdésben eltér a Kúria Kfv.III.37.690/2013/29. számú és a Kúria Kfv. VI.37.650/2018/5. számú határozataiban foglaltaktól, amelyek értelmében a bírság kiszabásáról mérlegelési jogkörben hozott döntés nem pusztán egy egyszerű matematikai műveleten alapul, éppen ezért nem is kérhető rajta számon egy teljesen pontos, egzakt számszaki levezetés.
- [60] A felperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítéletnek a határozat bírság megfizetésére kötelező rendelkezésének megsemmisítését és az alperest a bírság kiszabása körében új eljárásra utasítására vonatkozó rendelkezésének hatályában fenntartását kérték.
- [61] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a keresetet elutasító ítéleti rendelkezés hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [62] A felperesek felülvizsgálati kérelme alaptalan, az alperes felülvizsgálati kérelme alapos.
- [63] A Kp. 115. § (1) bekezdése kimondja, hogy a jogerős ítélet, valamint a keresetlevelet visszautasító és az eljárást megszüntető jogerős végzés ellen jogszabálysértésre, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre hivatkozással felülvizsgálati kérelmet terjeszthet elő a fél, az érdekelt, valamint a rendelkezés rá vonatkozó része ellen az, akire a határozat rendelkezést tartalmaz.
- [64] A Kúria a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 108. § (1) bekezdés szerint a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelmek és felülvizsgálati ellenkérelmek keretei között vizsgálta felül.
- [65] A Kp. 120. § (5) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a jogerős határozat meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján dönt.
- [66] A Kúria szerint az elsőfokú bíróság ítéletének keresetet elutasító rendelkezése a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben nem jogszabálysértő és nem tér el a kúriai joggyakorlattól. Tévesen jutott azonban az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy az alperesi határozat a bírságkiszabás körében jogszabálysértő és e körben a kúriai joggyakorlattól is eltért.
- [67] A Kúria hangsúlyozza, hogy a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló az Európai Parlament és a Tanács 2005. május 11-i 2005/29/EK irányelve (a továbbiakban: 2005/29/EK irányelv) nem tartalmaz arra vonatkozó uniós előírást, hogy az irányelv rendelkezéseinek érvényre juttatását a tagállamoknak milyen hatásköri szabályozás, azaz mely hatóság útján kell megvalósítaniuk. A tagállamok szabadon dönthetik el, hogy az irányelvben meghatározott célok eléréséhez milyen szervezeti struktúrát alakítanak ki.
- [68] A hatásköri szabály a közigazgatási hatósági feladatokat, ügyeket tárgyak szerint osztja szét a

különböző állami-, esetenként más, nem állami szervek, személyek között. A közigazgatási hatóságok hatáskörét mindig az ágazati (anyag) jogszabályok határozzák meg. Az anyagi jogi hatáskört telepítő jogszabály arról rendelkezik, hogy milyen típusú ügyben, milyen típusú és az ágazat mely szintjén elhelyezkedő szerv jár el, vagy jár el első-, illetve másodfokon.

- [69] A hatáskör az ügyek intézésére, a közhatalom gyakorlására, a társadalom tagjai magatartásának tényleges befolyásolására való felhatalmazottságot, azaz eljárási-, és döntéshozatali jogosultságot jelenti. Azon jogi eszközök összessége, amelyek biztosítják a jogszabályban kijelölt feladatok ellátását. Mindebből következik, hogy a hatáskör nemcsak eljárási-, és döntéshozatali jogosultságot, hanem kötelezettséget is jelent egyben a hatóság számára.
- [70] A hatáskör garanciális szabály, amely sérül, ha hiányzik a jogszabályi felhatalmazottság a hatósági tevékenység végzésére.
- [71] A hazai fogyasztóvédelmi jogban a Fttv. 10. §-a nevesíti a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat megsértése miatt eljáró hatóságokat. Az Fttv. 10. § (1) bekezdés szerint a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt - a (2) és a (3) bekezdésben foglalt kivétellel - a fogyasztóvédelmi hatóság jár el.
- [72] Az Fttv. 10. § (2) bekezdés kimondja, hogy a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt - a (3) bekezdésben foglalt kivétellel - a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletével kapcsolatos feladatkörében eljáró Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: Felügyelet) jár el, ha az érintett kereskedelmi gyakorlat a vállalkozás olyan tevékenységével függ össze, amelyet a Felügyelet felügyel.
- [73] Az Fttv. 10. § (3) bekezdés értelmében a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt a Gazdasági Versenyhivatal jár el, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas.
- [74] A fentiekből következik, hogy a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt főszabály szerint a fogyasztóvédelmi hatóság jár el [Fttv. 10. § (1) bekezdés], kivéve, ha az érintett kereskedelmi gyakorlat a vállalkozásnak a Felügyelet által felügyelet tevékenységével függ össze vagy ha a kereskedelmi gyakorlat alkalmas a gazdasági verseny érdemi befolyásolására. A jogalkotó tehát mindhárom hatóságra telepített hatáskört. Az Fttv. 10. § (3) bekezdésében foglalt hatásköri szabály speciális az Fttv. 10. § (1) bekezdéséhez képest, így a „lex specialis derogat legi generali” elv alapján, amennyiben egy konkrét gyakorlat tekintetében megállapítható, hogy az tisztességtelen és a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas, akkor a fogyasztóvédelmi hatóság esetleges eljárása sem zárhatná ki az alperes speciális hatáskörét.
- [75] A Kúria rögzíti, hogy a Kormányhivatal eljárásának tárgyát – témavizsgálat keretében - kizárólag a www.be2.hu honlapon szereplő tájkoztatások vonatkozó jogszabályoknak való megfelelése vizsgálata képezte, mely kapcsán a Kormányhivatal az Ekertv. és a 45/2014 Korm.rendelet rendelkezéseinek megsértését állapította meg. A Kormányhivatal megállapításainak az alperes megállapításával történő összevetése alapján egyértelműen látható, hogy a két határozat a tényállás, és ebből következően a megállapított jogsértés jogalapja tekintetében átfedést nem mutat. Az alperes az eljárásában - két honlapot érintően - a felperesek teljes kereskedelmi gyakorlatát és nem pedig egy konkrét weboldal aktuális tartalmának jogszabályi megfelelőségét vizsgálta. Az Fttv. területi hatálya a Magyarországon folytatott kereskedelmi gyakorlatra terjed ki, ebből következően a jogalkotói szándékkal ellentétes lenne az olyan értelmezés, amely alapján egy adott vállalkozás vonatkozásában – habár többféle tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat lenne megállapítható – csupán egy eljárást lehetne lefolytatni. A megállapított jogsértések tekintetében tényállásbeli azonosság nincsen, így nem volt akadálya több eljárás lefolytatásának.
- [76] A fentiekől különböző kérdés a ne bis in idem elv megsértésének megállapíthatósága. E

körben a Kúria utal a 8/2017. (IV. 18.) AB határozatra, amely részletesen vizsgálta az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből, a XXVIII. cikk (6) bekezdéséből, a jogbiztonság elvéből, valamint a kétszeres eljárás alá vonás és büntetés tilalmából eredő alkotmányos követelményt. Az Alkotmánybíróság szerint a büntetőjogi gyökerű alkotmányos alapelveknek az olyan - más jogágba sorolt - eljárások tekintetében is érvényesülniük kell, amelyek valamely jogellenes magatartás szankcionálására irányulnak és preventív, valamint represszív jellegű jogkövetkezmény alkalmazásával zárulnak. A ne bis in idem (kétszeres szankció alkalmazásának tilalma) elve egyfelől alapjogi rendelkezés az állami büntetőhatalom visszaélésszerű gyakorlásával szemben, másfelől pedig a jogbiztonság érvényesülésének érdekében működő szabály, hiszen garantálja az érdemi bírósági döntések végleges jellegét. Az Alkotmánybíróság azt is leszögezte, hogy az „ugyanazon cselekmény” fogalma alatt a történeti tényállás azonosságát kell érteni, függetlenül a jogi minősítéstől és a védett jogi tárgytól.

- [77] Végül e körben a Kúria utal arra, hogy a felperesek által hivatkozott – hatáskör hiányára alapított - semmisség a ne bis in idem elvet nem érinti. A hatáskört ugyanis anyagi jogszabály telepíti vagy kijelöléssel jön létre; azzal vagy rendelkezik az adott hatóság, vagy sem. A ne bis in idem elv a hatáskört nem szünteti meg, legfeljebb az eljárási kötelezettséget, illetve a szankció alkalmazását korlátozhatja.
- [78] A felperesek által hivatkozott jogesetelemzésben foglaltak sem foghattak helyt, mivel a hivatkozott ügyekben egy közigazgatási hatósági eljárásban ugyanazon tényállás mellett hozott több érdemi határozatot a közigazgatási hatóság és a Kúria annak kapcsán mondta ki a ne bis in idem elv megsértését. Jelen esetben azonban két különböző hatóság előtt indult eljárásban, különböző tényállások mellett hozott érdemi határozatokról van szó.

- [79] Az ügy érdemében a Kúria mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy a felperesek alappal hivatkoztak-e a Kúria Vodafone és a Facebook ügyekben hozott határozataitól való eltérésre.
- [80] A Kúria megállapította, hogy a hivatkozott ügyek és jelen ügy között ügyazonosság nem állt fenn.
- [81] A jogegység követelménye megköveteli annak vizsgálatát, hogy mikor áll fenn az ügyek (bírói döntések) közötti azonosság. Az ügyazonosság több tényező által befolyásolt, összetett jogfogalom, amelyet mindig esetről esetre kell vizsgálni. Ennek során szigorúan kell venni az összehasonlított bírói döntésekben az alkalmazott anyagi jogszabály egyezőségét (hatály, normatartalom) és a jogértelmezés szempontjából releváns tények lényegi hasonlóságát, továbbá közigazgatási perben – a kérelemhez kötöttség és a közigazgatási ügy tárgya által meghatározott vizsgálat miatt – a hatósági, a kereseti és a felülvizsgálati kérelem ténybeli és jogi azonosságot befolyásoló elemeit.
- [82] A Vodafone ítélet a felperesek által megjelölt részében a Kúria a megtévesztő kereskedelmi gyakorlattal (Fttv. 7. § (1) bekezdés) kapcsolatban fejtette ki álláspontját, míg az azzal párhuzamba állított felperesi gyakorlat feketelistás kereskedelmi gyakorlat (Fttv. melléklet 20. pontja) volt. A Vodafone ítélet tényállásában nem volt tényállási elem az ingyenesség, míg a jelen ügyben az ingyenességre vonatkozó állítás főüzenetként jelent meg.
- [83] A Facebook ítélet felperesek által hivatkozott bekezdése az adatok kezelésére vonatkozik, amely információtartalmat és ismeretanyagot nem feltételez, csupán azt a logikai összefüggést jeleníti meg, hogy egy adatkezelési tájékoztató az adatok kezelése miatt szükséges. A Facebook ítélet hivatkozott bekezdésében foglaltakból – szemben a felperesek állításával - nem vonható le az az általános következtetés, hogy az ÁSZF elfogadására vonatkozó checkbox kipipálása egyben azt is jelenti, hogy a fogyasztó az ÁSZF teljes és pontos tartalmával tisztában van.
- [84] A Facebook ügyben az ingyenesség és az adatok szolgáltatása közötti összefüggés képezte az ügy lényegét, míg jelen ügyben a fogyasztónak forintban meghatározott díjat kellett fizetnie a szolgáltatás igénybevételéért.
- [85] A fentiekben bemutatott tényállásbeli, és az alkalmazott anyagi jogszabályokat illető különbségekre figyelemmel sem a Vodafone ítélet, sem a Facebook-ítélet kiemelt megállapításai nem relevánsak az ügy eldöntése szempontjából. Mindezt tevékenen hivatkoztak ezért a felperesek a szóban forgó kúriai határozatoktól való eltérésre.
- [86] Ezt követően a Kúria az I. rendű felperes terhére megállapított jogsértések tekintetében tett ítéleti megállapítások jogszerűségét vizsgálta.
- [87] Az Fttv. 2. § h) pontja határozza meg az ügyleti döntés fogalmát: a fogyasztó arra vonatkozó döntése, hogy kössön-e, illetve hogyan és milyen feltételek mellett kössön szerződést, továbbá, hogy gyakorolja-e valamely jogát az áruval kapcsolatban.
- [88] Az Fttv. alkalmazásában kiemelkedő jelentőséggel bír az „ügyleti döntés”, mivel az Fttv. 3. § (1) bekezdésébe foglalt tilalom megsértésében történő állásfoglaláshoz - az Fttv. mellékletében felsorolt kereskedelmi gyakorlatok kivételével - elengedhetetlen annak fennállta, hogy az adott kereskedelmi gyakorlat a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készíti-e, amelyet egyébként nem hozott volna meg, vagy erre alkalmas-e. Az Fttv. indokolása hangsúlyozza, az „ügyleti döntés” fogalma jóval tágabb e szókapcsolat köznapi értelménél, s szándékoltan eltávolodik a fogyasztó gazdasági döntéseinek szigorúan a magánjog szerinti szerződési akarat kifejezéseként való értékelésétől. Így annak értelmezése nem korlátozódik az előfizetésről való döntésre.
- [89] A jog nemcsak az ügyleti döntést magát, hanem az ahhoz vezető utat is védi a maga eszközeivel. Ez a folyamat a fogyasztók figyelmének felkeltését is magában foglalja. A fogyasztókkal szembeni tisztességtelen magatartások, kereskedelmi gyakorlat tilalma már e szakaszon is érvényesülést kíván, így ez sem történhet tisztességtelen módon. A fogyasztónak

már a figyelemfelhívó reklámból, szlogenből valós tájékoztatást és reális képet kell kapnia a szolgáltatásról, azaz arról, hogy ahhoz mikor milyen feltételekkel juthat hozzá, annak, hogy a szolgáltató elérési útja a fogyasztó részéről mennyi energia befektetést igényel relevanciája nincsen.

- [90] Kiforrott a Kúria joggyakorlata az ügyleti döntés fogalmának értelmezése körében. A Kúria a Kfv.III.37.020/2014/5. számú határozatában kimondta, hogy az ügyleti döntés fogalmi körébe tartozik ily módon a szerződéskötést megelőző döntések sorozata éppúgy, mint a szerződéskötést követően az áruval vagy a szolgáltatással összefüggésben hozott további döntések. Mindezek alapján az ügyleti döntés egy folyamat, amelynek minden állomása védelem alá esik. A Kúria a Kf.III.38.283/2018/12. számú határozatában egy weboldalon történő termékértékesítéssel kapcsolatban a Kúria is értelmezte az ügyleti döntés fogalmát, a Kúria elvi éllel szögezte le: az ügyleti döntés egy folyamat, több döntési elemből állhat, a kereskedelmi gyakorlat jogszerűségének a részdöntések, mozzanatok esetén is fenn kell állnia. A Kúria Kfv.38.088/2014/6. számú határozata szerint nemcsak az a magatartási elem jogellenes, amely kizárólagosan meghatározza a fogyasztó döntését, hanem minden olyan, amely a folyamat egészére kihat.
- [91] A felperes állításával szemben a tekintetben is helytálló és Trento Sviluppo ügyben kimondottakkal sem ellentétes az elsőfokú bíróság azon álláspontja, mely szerint az ügyleti döntés meghozatala független attól, hogy az offline vagy online térben történik. Az üzletlátogatás fizikai szempontjai az offline áruk és szolgáltatások kapcsán kialakult joggyakorlatban sem bírtak relevanciával, mivel a fogyasztó döntése az adott értékesítő, szolgáltatást nyújtó felkeresésében nyilvánul meg, történjen az akár az offline, akár az online térben. A felperesek érvelésének elfogadása az ügyleti döntés folyamatának egyes szakaszait önkényesen kivonná a védelem köréből, ami nyilvánvalóan ellentétesen hatna a 2005/29/EK irányelvben meghatározottak érvényre juttatására irányuló jogalkotói célokra.
- [92] Amennyiben egy figyelemfelkeltő ajánlat miatti üzletlátogatás ügyleti döntésnek tekinthető, akkor a figyelemfelkeltő ajánlat miatti honlaplátogatás is a fogyasztó döntése, amit a Kúria is megerősített a Kf.III.38.283/2018/2. számú határozatában.
- [93] A fentiekre tekintettel helytállóan értelmezte az elsőfokú bíróság az ügyleti döntés fogalmát akként, hogy az Fttv. 2. § h) pontja szerinti ügyleti döntés nem korlátozódik egy szolgáltatás megvásárlására; az ügyleti döntés részét képezi az online szolgáltatást nyújtó honlap meglátogatása és a regisztráció.
- [94] A Kúria kiemeli, hogy a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen és jogellenes értékelése, a Kp. 78. § (2) bekezdésben foglaltak megsértése körében a felperesek lényegében azt vitatták, hogy az alperes által feltárt tények megalapozzák-e a jogsértések megállapítását. A Kúria ezért az vizsgálta, hogy helytálló-e az elsőfokú bíróságnak az I. rendű felperes terhére megállapított jogszabálysértéseket jogszerűnek találó megállapítása.
- [95] Az ingyenes regisztrációval kapcsolatos kommunikáció megtévesztő voltának kérdését illetően a Kúria kiemeli, hogy a felperes kereskedelmi kommunikációja az ingyenességre épült. Az ilyen kommunikáció egy olyan kategorikus, figyelemfelkeltő pozitív tartalmat hordoz, amely a fogyasztói észlelést még abban az esetben is akadályozná, ha amellet a kommunikáció kiterjedt volna a felperes által „próbaverzióknak” titulált tagság és az előfizetés közötti különbségekre és azok feltételrendszerére. Az ingyenesség ígérete a fogyasztó érdeklődésének felkeltésére önmagában is alkalmas, éppen ennek okán tartozik az „ingyenes” jelző használata a feketelistás magatartások körébe akkor, ha a fogyasztónak a szolgáltatásért mégis fizetnie kell. A Kúria kiemeli, hogy a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat megállapítására nem azért került sor, mert az online társkereső szolgáltatás „lényegi elemei” nem ingyenesen biztosítottak a fogyasztó számára, hanem azért, mert a felperes félrevezető közlése a fogyasztó számára az ingyenesség látszatát keltette.

- [96] A Kúria utal továbbá arra, hogy az online társkereső szolgáltatások piacán az alperesi határozatban megállapított jogsértés időpontjában is volt olyan elérhető alkalmazás, amely ingyenes szolgáltatásában biztosította a korlátozásmentes kommunikáció lehetőségét a tagok között. Az ilyen konstrukció széleskörű ismertsége mellett még egy tájékozott, az adott helyzetben elvárható körültekintéssel eljáró fogyasztó alappal feltételezi, hogy az online társkereső szolgáltatás alapvető funkciói ingyenesen elérhetők. Amellett, hogy a felperesek a hivatkozott iparági sztenderd fennállását nem bizonyították, érvelésük csak akkor lenne elfogadható, ha a fogyasztók között nem lennének olyanok, akik „kezdő” társkeresőként első alkalommal az I. rendű felperes által üzemeltetett weboldalakat keresnék fel.
- [97] Az ingyenes regisztráció üzenetéből az Fttv. 4. § (1) bekezdése szerinti tájékozott, az adott helyzetben elvárható körültekintéssel eljáró fogyasztó alappal következtet arra, hogy a regisztrációnak értéke van, azért cserében kap legalább valamilyen alapvető szolgáltatást.
- [98] A szerződés időtartama, meghosszabbodása és a fizetendő díjak észlelhetősége, valamint az ÁSZF hozzáférhetősége körében a Kúria kiemeli, hogy az I. rendű felperes sem az előfizetések automatikus meghosszabbodásáról, sem a megszüntetés módjáról, sem a fizetendő díjakról nem tájékoztatta a fogyasztókat a weboldalán észlelhető módon, ezen információkról a fogyasztó kizárólag a weboldal alján elhelyezett ÁSZF hiperlinkre kattintás útján tájékozódhatott. Kiemelendő továbbá, hogy miután az I. rendű felperes az előfizetés kifejezés használatát is mellőzte a weboldalain, a fogyasztóban – aki jellemzően egyébként sem az ÁSZF-ből tájékozódik – még az a tudat sem alakulhatott ki, hogy bármilyen előfizetésre vagy automatikus díjlevonásra vonatkozó információkat meg kellene ismernie. Kiforrott a Kúria joggyakorlata a tekintetben, hogy a fogyasztótól nem várható el az, hogy egy adott reklám tartalmában kételkedjen, annak valóságtartalmát ellenőrizze és az azzal ellentétes körülményeket vagy a tájékoztatóban foglalt állítást cáfoló körülményeket keresse, kutassa [Kfv.III.37.020/2014/5.].
- [99] Azon túl, hogy a Kúria Facebook ítéletében tett megállapítások jelen ügyre nem irányadók, a Kúria megjegyzi, hogy akkor lenne elfogadható a felperesek hivatkozása a kipipálással történő ÁSZF elfogadásra és annak fogyasztók általi ismeretére, ha a főüzenet összhangban állt volna az ÁSZF tartalmával. A díjfizetés és automatikus meghosszabbodás lényegi elemeinek már a főüzenetből egyértelműen ki kell derülniük. Az I. rendű felperes által nyújtott tájékoztatás megtévesztésre való alkalmasságára – Fttv. 6. § (1) bekezdése – vonatkozó ítéleti megállapítás már csak a fenti körülmények alapján is megállapítható volt.
- [100] Az alperes és az elsőfokú bíróság részletesen levezette, hogy mely tájékoztatásbeli hiányosságokra alapította a szakmai gondosság követelményének a megsértését [Fttv. 3. § (2) bekezdés], amelyek közül kiemelendő, hogy az I. rendű felperesnek konkrét ismeretei kellettek, hogy legyenek arról, hogy a fogyasztók észlelési és értelmezési nehézségekbe ütköznek a szolgáltatásával kapcsolatos feltételek vonatkozásában.
- [101] Az I. rendű felperesnek a regisztrált tagok számára vonatkozó tájékoztatást illetően helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a szóban forgó szlogenből a fogyasztók által észlelt üzenet az volt, hogy az adott időpontban a regisztráló által elérhető potenciális társak száma 766.000 fő volt. A magyar társkereső fogyasztó számára az online társkereső szolgáltatások közötti választás során annak az információnak van értéke, hogy regisztráció esetén milyen körből választhat számára társat az algoritmus. A társkeresés során az egyik kiemelt szempont a fogyasztó számára az a földrajzi terület, amelyen belül a gyakori személyes kapcsolatfelvétel még reális. Az észszerűen eljáró fogyasztótól, aki nem kételkedik a reklámok tartalmában, nem várható el, hogy a megjelenített taglétszám hitelessége után kutakodjon. A jogerős ítélet nem azt állapította meg, hogy az I. rendű felperes olyan tájékoztatást adott, amely szerint az előfizetői adat csak a magyar fogyasztókra vonatkozott volna, hanem azt, hogy az megtévesztésre volt alkalmas. A magyar társkereső fogyasztó reális

elvárásával szemben – miszerint Magyarországon található társat – azt a megtévesztő üzenetet hordozta, hogy 766.000 tagból választhat Magyarországon. Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a kifogásolt kommunikáció megvalósította az Fttv. 6. § (1) bekezdése szerinti tényállást.

- [102] A fogyasztói panaszok figyelembevétele körében a felperesek a panaszok nagy számára való ítéleti hivatkozás iratellenességét állították, azonban az ítéleti megállapítással szemben nem hivatkoztak olyan kimutatásra, ami az alperesi határozat 148. pont számadatainak megdöntésére alkalmasak lettek volna.
- [103] Mindezeket követően a Kúria a jogkövetkezmény alkalmazása jogszerűségének vizsgálata körében tett ítéleti megállapításokat vizsgálta.
- [104] A Tpvt. 78. § (8) bekezdése értelmében a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvénynek (Kkvtv.) a hatósági ellenőrzést végző szervek részéről a bírságtól való eltekintésre vonatkozó rendelkezései a versenyfelügyeleti eljárásban nem alkalmazhatók. Az említett törvény szerinti mikro-, KKV-val szemben az első esetben előforduló, nem az EUMSz. 101. vagy 102. cikkébe ütköző jogsértés esetén az eljáró versenytanács bírság kiszabása helyett figyelmeztetést is alkalmazhat, ha a vállalkozásnak az eljárás során tanúsított magatartása alapján alaposan feltételezhető, hogy a vállalkozás jövőbeni magatartásának jogszerűsége, az újabb jogsértés elkövetésétől való tartózkodása így is biztosítható.
- [105] A kiemelt rendelkezésből következően az alperesnek nincs arra vonatkozó kötelezettsége, hogy KKV státusz esetén mintegy alanyi jogon figyelmeztetést alkalmazzon.
- [106] A Tpvt. 78. § (9) bekezdése nevesíti azokat a körülményeket, amelyek esetében a bírság kiszabásától eltekinteni nem lehet. Az alperes a Tpvt. 78. § (9) bekezdésben írt kizáró okok hiányában mérlegelési jogkörben dönt abban a kérdésben, hogy a KKV státuszú eljárás alá vontakkal szemben bírságot alkalmaz-e, vagy elegendőnek tartja a figyelmeztetés alkalmazását.
- [107] A mérlegelési jogkörben hozott döntés akkor tekintendő jogszerűnek, ha a hatóság a tényállást kellő mértékben feltárta, az eljárási szabályokat betartotta, a mérlegelés szempontjai megállapíthatóak, és a határozat indokolásából a bizonyítékok mérlegelésének okszerűsége kitűnik.
- [108] A Kúria a Kfv.IV.37.774/2018/3. számú határozatában elvi élel szögezte le, hogy a figyelmeztetés alkalmazását a Gazdasági Versenyhivatal az eljárásában szabadon mérlegelheti, mivel a mérlegelés szempontjait, terjedelmét a Tpvt. 78. § (8) bekezdés nem határolja be.
- [109] Az elsőfokú bíróság részletes és alapos indokát adta ítéletében annak, hogy miért találta jogszerűnek az alperes mérlegelési jogkörben hozott döntését. Az elsőfokú bíróság e körben hozott döntése megfelel a Kp. 85. § (5) bekezdésben foglaltaknak, nem sérti a Tpvt. 78. § (8) bekezdését. A Kúria általi felülmérlegelésre ezért nem volt jogszerű lehetőség.
- [110] A Tpvt. 78. § (5) bekezdése kimondja, ha a bírságot a vállalkozáscsoport jogsértést megvalósító tagja önként nem fizeti meg, és a végrehajtás sem vezet eredményre, az eljáró versenytanács külön végzéssel a vállalkozáscsoportnak a határozatban nevesített tagjait egyetemlegesen kötelezi a bírság, illetve annak be nem hajtott része megfizetésére.
- [111] A kiemelt rendelkezésből következően a mögöttes felelősség a kiszabott bírság végrehajtásához tartozó kérdés. A mögöttes felelősség megállapításának feltétele, hogy a mögöttes felelősként bevont vállalkozások az eljárás alá vont vállalkozással egy vállalkozáscsoportba tartozzanak, melynek tényét a felperes sem vitatta. Ha a II. és III. rendű felperesek részt vettek volna a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatban, amelyek kapcsán az alperes a jogsértést megállapította, abban az esetben az Fttv. 9. §-a szerinti felelősségüket kellett volna megállapítani, nem pedig a Tpvt. 78. § (5) bekezdés szerinti mögöttes

felelősségüket.

- [112] Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és észszerű határidőn belül intézzék. Az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatban megállapította, hogy „a fair trial olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás »méltánytalan« vagy »igazságtalan«, avagy »nem tisztességes«” {3254/2018. (VII. 17.) AB határozat, Indokolás [41]}. A lefolytatandó vizsgálat során értékelni kell az alkalmazandó jogszabályi környezetet, a felülvizsgált határozatot, a szabályozás célját és a konkrét ügy tényállását {lásd ebben az értelemben 23/2018. (XII. 28.) AB határozat, Indokolás [25]}.
- [113] Önmagában az a körülmény, hogy az ügyben nem volt megállapítható, hogy az alperes a számára előírt ügyintézési határidőt túllépte, nem jelenti egyúttal szükségképpen azt is, hogy az eljárása – figyelemmel annak tényleges időtartamára – tisztességesnek is minősült.
- [114] A Kúria utal a 3458/2020. (XII.14.) AB végzés azon megállapítására, hogy „a törvény szerinti eljárási határidő nem azonosítható mechanikusan az alapjog szerinti észszerű határidővel.” (Indokolás [14]). Ez a megállapítás elsősorban arra vonatkozik, hogy a törvény szerinti eljárási határidő túllépése nem jár automatikusan a tisztességes eljáráshoz való alapjognak az ügyek észszerű határidőn belüli befejezését előíró követelménye sérelmével. A Kúria megítélése szerint ugyanakkor a fenti állítás fordítottja is igaz, azaz – adott esetben – értelmezhető úgy is, hogy az eljárási határidő formális megtartása még nem jelenti azt, hogy az adott ügyet a hatóság észszerű határidőn belül befejezte. Egy abszolút értelemben rövid időtartamú eljárás is lehet elhúzódó, ha nem állapítható meg az eljáró hatóságok azon erőfeszítése, amely arra irányul, hogy a tisztességes eljárás követelményrendszerének szem előtt tartása mellett mielőbb döntést hozzanak [a bírósági eljárásra lásd: a 2/2017. (II.10.) AB határozat Indokolás [82]].
- [115] A fentiek szerint a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmének vizsgálata körében nem annak van döntő jelentősége, hogy a hatóság megsértette-e az ügyintézési határidőt meghatározó jogszabályt, hanem annak, hogy az eljárás egésze tekintetében megállapítható-e az eljáró hatóság indokolatlan késlekedése.
- [116] A perbeli esetben – figyelemmel a Tpv. 63. § (8) bekezdés 10. pontjában meghatározott kieső időtartamokra – az alperes a határozatát ügyintézési határidőn belül hozta meg. Mindezen túl a rendelkezésre álló iratok alapján megállapítható volt, hogy az alperes aktívan és a felperesekkel együttműködve járt el a tényállás tisztázása során, ezt a perben csatolt táblázat adatai igazolják, következésképpen minden erőfeszítést megtett az eljárás mielőbbi befejezése érdekében, nem húzta el szükségtelenül az eljárást. E körben az ügy összetettségét, bonyolultságát, a bizonyítási eljárás időigényét (külföldi hatóságok megkeresése) sem lehet figyelmen kívül hagyni.
- [117] Az adatszolgáltatás felhívások indokoltsága tekintetében a Kúria kiemeli, hogy a Tpv. 64/A. § (3) bekezdése alapján a bizonyítás módjának és terjedelmének meghatározása a hatóság jogkörébe tartozik, a felperesek pedig nem bizonyították, hogy bármelyik is szükségtelen lett volna, a tényállás tisztázása vagy a bizonyítás körében irreleváns információ beszerzésére irányult volna.
- [118] Amellett, hogy a felperesek a felülvizsgálati kérelmükben az elsőfokú ítélet jogszabálysértését állították, a perben nem bizonyították az eljárás szükségtelen elhúzódását, illetőleg, hogy melyik adatszolgáltatásra felhívás volt szükségtelen az ügy eldöntése szempontjából, valamint, hogy az eljárás elhúzódása számukra kimutatható hátrányt okozott, amely hátrány ok-okozati összefüggésben áll az alperes mulasztásával.
- [119] A fentiekre figyelemmel a Kúria – egyezően az elsőfokú bírósággal – az alperesi határozatot

az ügyintézési és az észszerű határidőn belül meghozottnak tekintette. Az ügy érdemére kiható eljárási jogszabálysértés megállapításának így nem volt helye.

- [120] Alaptalanul hivatkoztak a felperesek a védekezéshez való joguk megsértésére is, tekintettel arra, hogy eljárási jogaikat teljes mértékben gyakorolhatták mind a hatósági eljárás, mind a per során. A fejlesztések végrehajtásának elmaradása a felperesek saját döntésének a következménye, nem igazolták ugyanis, hogy az alperes az eljárás folyamatban léte alatti fejlesztéseket akadályozta volna.
- [121] A Tpvt. 78. § (3) bekezdés szerint a bírság összegét az eset összes körülményeire - így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a jogsértő magatartás ismételt tanúsítására, gyakoriságára - tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a végső üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.
- [122] Mérlegelési jogkörben hozott döntésről akkor beszélünk, ha ugyanazon tényállás mellett többféle jogszerű döntés is hozható. Ilyen az az eset, amikor a jogszabály csupán a döntés kereteit, így a bírság alsó és felső határát adja meg, amely kereten belül a hatóságnak kell a bírság összegét megállapítania. A közigazgatási anyagi jogszabályok általában megjelölik a mérlegelés legfőbb szempontjait, amelyek súlyozásával kell kialakítani magát a döntést. A mérlegelési jogkörben hozott döntés akkor jogszerű, ha a hatóság az egyedi ügy sajátosságait megfelelően, logikusan, a súlyukhoz igazodóan értékeli, indokolásában számot ad a mérlegelés folyamatáról; mely körülményt, milyen súllyal értékelt, melyet hagyott figyelmen kívül, illetve mindezt milyen okból tette.
- [123] A fentiekből látható, hogy a mérlegelési jogkörben hozott döntés nem pusztán egy egyszerű matematikai műveleten alapul, éppen ezért nem is kérhető számon egy teljesen pontos, egzakt számszaki levezetés. A bírságkiszabás körében figyelembe vett egyes szempontok értékelését, súlyozását az alperesi határozat bemutatta, ezeket a felperesek ténybelileg nem cáfolták. Iratellenes, okszerűtlen vagy logikátlan mérlegelés hiányában felülmérlegelésnek nincs helye. A mérlegelési jogkörben hozott döntés sajátosságából fakad, hogy az egyébként jogszerű határozat nem lesz pusztán attól jogsértő, hogy lehetne – a figyelembe vett szempontok eltérő értékelésével, súlyozásával – egy másik ugyancsak jogszerű döntést hozni.
- [124] A Bírságközlemény nem jogszabály, azonban annak alkalmazása, az arra való utalás nem helyettesítheti azt, hogy a határozatból a mérlegelés szempontjai, egyes körülmények értékelésének egymással összevethető súlya ki kell, hogy tűnjön. A hatóságnak külön jogszabályi előírás hiányában nem szükséges számszakilag levezetnie a mérlegelési jogkörben összességében meghatározott bírságösszeget, azonban amennyiben a mérlegelés bemutatásának, ezt a módját választja, úgy azt az összes értékelt körülményen végig kell vezetnie annak érdekében, hogy a mérlegelésének okszerűsége megállapítható legyen.
- [125] Ezzel összhangban mondta ki a Kúria a Kf.VI.37.650/2018/5. számú határozatában, hogy a mérlegelési jogkörben hozott döntés nem pusztán egy egyszerű matematikai műveleten alapul, éppen ezért nem is kérhető számon egy teljesen pontos, egzakt számszaki levezetés.
- [126] A Kúria szerint az elsőfokú bíróság a Kp. 85. § (5) bekezdése szerinti hatáskörén túlterjeszkedve, a Tpvt. 78. § (3) bekezdését megsértve döntött a bírság megfizetésére kötelező rendelkezés megsemmisítéséről. Az elsőfokú bíróság által hiányolt matematikai műveleteken alapuló levezetési kötelezettség a Tpvt. 78. § (3) bekezdésében foglaltakból nem következik. A mérlegelés okszerűsége a súlyosító és enyhítő körülmények jelentőségében, és az arra vezető indokokban áll, ennek megfelel az alperes határozata. Az pedig, hogy hogyan jutott el az alperes a kiinduló összegtől a bírság végső összegéig, lépésről lépésre levezette az alperes a határozata 431-447. pontjaiban. Az elsőfokú bíróság által hiányolt indokolás, nevezetesen az, hogy a súlyosító és enyhítő körülmények az egyes értékelési tartományon

belül is eltérést mutató mértékekhez képest milyen százalékos súlyt képviseltek az értékelés során és mely okból, szintén szerepel az alperesi határozatban. A határozat 435. pontjában az alperes feltüntette, hogy a súlyosító és enyhítő körülmények a bírság kiinduló összegét milyen százalékos mértékben növelik és csökkentik.

- [127] Nem vitatottan a perbeli a harmadik legnagyobb fogyasztóvédelmi bírság az alperes gyakorlatában, azonban miután ez a tény nem teszi jogsértővé a határozatot, és e tényből még nem következik, hogy a Tpv. 78. § (3) bekezdésében meghatározott szempontokon túli szempontok is figyelembe vehetőek lennének a bírságkiszabás jogszerűségének a megítélése körében.
- [128] A részbeni megszüntetés figyelembevételét alaptalanul hiányolta az elsőfokú bíróság, tekintettel arra, hogy az I. rendű felperessel szemben kiszabott a bírság a jogsértő magatartásokhoz kapcsolódik, amely magatartások tekintetében az alperes az eljárást megszüntette, azok a bírságkiszabás körén kívül esnek.
- [129] A fentiekben kifejtettek tekintettel tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a bírságkiszabás körében hozott alperesi döntés jogszabálysértő, az ugyanis a mérlegelési jogkörben hozott döntéssel szemben támasztott követelményeknek megfelel. E döntése során az elsőfokú bíróság indokolatlanul eltért a Kúria joggyakorlatától [Kúria Kfv.III.37.690/2013/29., Kúria Kfv.VI.37.650/2018/5. számú határozatok].
- [130] A megismételt eljárásra adott indokolást támadó felperesi felülvizsgálati kérelem kapcsán a Kúria utal arra, hogy az alperes okszerű indokát adta, hogy a felperes által hivatkozott körülményeket miért nem vette figyelembe a bírságkiszabás során, és amelyet az elsőfokú bíróság és a Kúria sem talált jogszabálysértőnek. A felperesek felülvizsgálati kérelme ez okból sem foghatott helyt.
- [131] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet keresetet elutasító rendelkezését a Kp. 121.§ (2) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.
- [132] A Kúria a jogerős ítéletnek a bírság megfizetésére kötelező rendelkezését megsemmisítő, és e körben az alperest új eljárásra kötelező rendelkezését és az ehhez kapcsolódó illeték viselésére vonatkozó rendelkezést a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította tekintettel arra, hogy a Kp. rendelkezései értelmében a kereset elutasítására a felülvizsgálati bíróság nem jogosult. Az új eljárásban az elsőfokú bíróságnak a Kúria fenti jogértelmezésének megfelelően kell döntenie a bírságkiszabás kérdésében azzal, hogy a határozat e tekintetben sem jogsértő.

A döntés elvi tartalma

- [133] *Egy online szolgáltatást nyújtó weboldal meglátogatása és a regisztráció az ügyleti döntés része különösen azon szolgáltatások esetében, ahol az észszerűen tájékozott, adott helyzetben kellő körültekintést tanúsító fogyasztók a közölt információkból arra a következtetésre juthattak, hogy a regisztrációval közvetlenül és annak funkciójának megfelelően hozzáférhetnek a szolgáltatáshoz.*
- [134] *A kereskedelmi gyakorlat teljes folyamatának tisztességesnek kell lennie attól függetlenül, hogy az ügyleti döntés meghozatala az offline vagy online térben történik.*
- [135] *Ügyintézési határidőn belül hozott határozat csak akkor sértheti az ügyfél tisztességes eljárásához fűződő alapjogát, ha az eljárás egésze tekintetében megállapítható, hogy a hatóság indokolatlan késlekedése vezetett az eljárás elhúzódásához.*
- [136] *A versenyfelügyeleti bírság kiszabása körében mérlegelési jogkörben hozott döntés nem pusztán egy egyszerű matematikai műveleten alapul, éppen ezért nem is kérhető számon egy teljesen pontos, egzakt számszaki levezetés. A mérlegelési jogkörben hozott döntés*

sajátosságából fakad, hogy az egyébként jogszerű határozat nem lesz pusztán attól jogsértő, hogy lehetne - a figyelembe vett szempontok eltérő értékelésével, súlyozásával - egy másik ugyancsak jogszerű döntést hozni. Megfelelően megindokolt, logikus, követhető levezetés esetén felülmérlegelésnek nincs helye.

Záró rész

- [137] A jogerős ítélet részbeni hatályában fenntartására figyelemmel az alperes e körben felmerült költségeinek megfizetésére a felperesek a Kp. 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése alapján egyetemlegesen kötelesek. A Kúria a felülvizsgálati perköltség viseléséről, összegéről a Pp. 82. § (1)-(3) bekezdéseire, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendeletben foglaltakra is figyelemmel, a jogszabályoknak megfelelő felszámítás szerint, a ténylegesen elvégzett kamarai jogtanácsosi tevékenységgel arányosan döntött.
- [138] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62. § (1) bekezdés h) pontjában biztosított tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 39. § (1) bekezdésében és 50. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére a felperesek a Pp. 101. § (1) bekezdése, valamint 102. § (1) bekezdése alapján egyetemlegesen kötelesek.
- [139] A jogerős ítélet részbeni hatályon kívül helyezésére figyelemmel a felpereseknek és az alperesnek a felülvizsgálati eljárásban e körben felmerült költségének összegét a Kp. 110. § (3) bekezdése alapján megállapította azzal, hogy annak viseléséről az új határozatot hozó bíróság dönt.
- [140] A Kúria határozata elleni felülvizsgálat lehetőséget a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.
- [141] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a felek kérelmére, a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 107. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2022. május 26.

Dr. Vitál-Eigner Beáta sk.
sk.

a tanács elnöke

Dr. Rák-Fekete Edina sk.

előadó bíró

Dr. Kurucz Krisztina

bíró